

საქართველოს ს.ს.რ.



საბჭ. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისართა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს

საქმეთა მმართველობის ბაზრით

1930 წ. დეკემბრის 24.

№ 22

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება.

318. საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების მოწყობისა და ამ სასამართლოების დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

318. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების მოწყობისა და ამ სასამართლოების დებულების დამტკიცების შესახებ.

სსრ-კის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1930 წ. თებერვლის 3-ს დამტკიცებულ „სსრკ-ში სასოფლო საბჭოების მოწყობის ძირითად დებულებათა“ მე-9 მუხლის თანახმად (სსრკ. კან. კრ. 1930 წ. მე-16 №-ი, მუხ. 171) და „სასოფლო სასამართლოების მოწყობის შესახებ“ გამოცემული სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. სექტემბრის 29-ის დადგენილების შესაბამისად (სსრკ „იზვესტია“-ს 271 №-ი 1930 წ. ოქტომბრის 1-სა) — სწულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

I.

1. მცირემნიშვნელოვან ქონებრივ, საადგილმამულო და შრომის დავათა და სისხლის სამართლის მცირე დანაშაულთა გადასაწყვეტად იმ საერთო წესის გამოჩაკლისად, რაც სისხლის სამართლისა, სამოქალაქო სამართლისა, შრომის და საადგილმამულო საქმეების განხილვისათვის არსებობს, მოწყობილ იქნეს საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე, მის შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკებითა და ოლქითურთ, სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოები, რომლებიც იმოქმედებენ ამ სასამართლოების თაობაზე გამოცემული სპეციალური დებულების საფუძველზე და წესით:

2. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების შესახებ.

3. წინადადება მიეცეს სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს მოაწყონ სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოები ყველგან არა უგვიანეს 1930 წ. დეკემბრის 15-სა.

4. სახალხო სასამართლოებში, საადგილმამულო სასამართლო ორგანოებში და სასოფლო საბჭოებში წარმოებული საქმეები (სისხლის სამართლის კოდექსის 195 მუხლით გათვალისწინებულ საზოგადოებრივად საშიშ ქმედებათა და წინახედით მიყენებულ ზარალზე აღძრულ დავათა შესახებ), რაც გადაუწყვეტილი იქნება 1930 წ. დეკემბრის 1-თვის და რაც, სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების დებულების თანახმად, ამ სასამართლოებს ექვემდებარება, გადაწყვეტილ უნდა იქნეს სასოფლო სასამართლოების მოწყობამდე მომქმედ წესისამებრ.

5. იმ ადგილებში, სადაც სასოფლო (ყოფილი სათემო) სასამართლოები მოწყობილ იქნა საცდელად, გაუქმებულ იქნეს ეს სასამართლოები და ყველა მათი დაუმთავრებელი საქმე გადაეცეს სათანადო საზოგადოებრივ სასოფლო სასამართლოს.

6. წინადადება მიეცეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და რესპუბლიკის პროკურორს, 20 დღის ვადაზე ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან, გამოსცენ სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების დებულების მე-18 მუხლით გათვალისწინებული ინსტრუქციები.

7. მიენდოს აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს განახორციელონ ამ რესპუბლიკებისა და ოლქის ტერიტორიაზე 1930 წ. დეკემბრის 15-დღე ამა დადგენილებაში აღნიშნული ღონისძიებანი.

II.

1. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. ივლისის 9-ის დადგენილებაში „წინახედით მიყენებული ზარალის გამა აღძრულ დავათა განხილ-



ვის წესის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე 14 №-ი, მ. 206) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებანი:

ა) 1-ლ მუხლში სიტყვები „და საოლქო (სამაზრო)“ და მე-6 მუხლში სიტყვები „საოლქო (სამაზრო) და“ ამოიშალოს;

ბ) მე-2 მუხლის „გ“ პუნქტი, მე-3 მუხლის პირველი ნაწილი და მე-9, 10, 11, 12, 13, 14 და 15 მუხლები გაუქმებულ იქნეს;

გ) მე-3 მუხლის შენიშვნაში სიტყვები „ოლქისა (მაზრისა)“ შეიცვალოს სიტყვად „რაიონისა“, ხოლო მე-6 მუხლის შენიშვნაში სიტყვები „საოლქო (სამაზრო)“ შეიცვალოს სიტყვად „სარაიონო“;

დ) მე-8 მუხლი მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„8. უკეთუ მორიგება არ მოხდა სარჩელი წანახედით მიყენებული ზარალის ანაზღაურების თაობაზე დაზარალებულმა უნდა წარადგინოს ქვემდებარეობის მიხედვით სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოში ან სახალხო სასამართლოში.

შენიშვნა. წანახედით მიყენებული ზარალის ანაზღაურების შესახები სარჩელი სახალხო სასამართლოში წარედგინება წანახედის ადგილის მიხედვით; ამ სარჩელს განიხილავს სახალხო მოსამართლე ერთპიროვნად.

2. სრულიად საქართველის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. აპრილის 6-ის დადგენილებაში „სასოფლო საბჭოების პრეზიდიუმების მიერ სატყეო წესების დარღვევისა და განზრახვი წანახედის საქმეთა განხილვის წესის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-10 №-ი, მუხ. 114) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებანი:

ა) სათაურში ამოიშალოს სიტყვები „და განზრახვი წანახედის“;

ბ) 1-ლ მუხლში ამოიშალოს სიტყვები „და სოფლად განზრახვი წანახედის თაობაზე აღძრულ საქმეებს, უკეთუ მიყენებული ზიანი ჩუმეტ მანეთს არ აღემატება (სისხლის სამართლის კოდექსის 195 მუხ.)“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების შესახებ.

1. სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე მოეწყობა სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო—სასამართლოს-თავმჯდომარისა, ორი მისი მოადგილისა და სახალხო მსაჯულების (საზოგადოებრივი მოსამართლეების) შედგენილობით.

სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს თავმჯდომარეს და მის მოადგილეებს აირჩევს სასოფლო საბჭო ამ საბჭოს წევრთა რიცხვიდან და დაამტკიცებს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში.

სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს სახალხო მსაჯულები (საზოგადოებრივი მოსამართლეები) აირჩევიან თვითიური სოფლის საერთო კრებაზე ორივე სქესის მოქალაქეთაგან, რომელთაც, საქართველოს სსრ ძირითადი კანონისა (კონსტიტუციის) და საბჭოთა საარჩევნო ინსტრუქციის თანახმად, აქვთ საარჩევნო უფლება,—რიცხვით ერთი მსაჯული უწყებულები დასახლებული პუნქტის თვითიურ 50 მცხოვრებზე, ხოლო არა ნაკლებ 25 კაცისა.

სახალხო მსაჯულთა (საზოგადოებრივ მოსამართლეთა) სიას დაამტკიცებს სათანადო სასოფლო საბჭო.

სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს თავმჯდომარე, მისი მოადგილენი და სახალხო მსაჯულნი (საზოგადოებრივი მოსამართლენი) აირჩევიან სასოფლო საბჭოს რწმუნებამოსილობის ვადით. მათი ვადამდე უკან გაწვევა მოხდება იმ წესით და იმ საფუძვლით, რაც დადგენილია ადგილობრივი საბჭოების წევრთა უკან გაწვევისათვის.

სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს თავმჯდომარე, მისი მოადგილენი და სახალხო მსაჯულნი (საზოგადოებრივი მოსამართლენი) თავის მუშაობას შეასრულებენ უსასყიდლოდ საზოგადოებრივი მოვალეობის წესით. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოს ტენიკურ მომსახურეობას გაუწევს სასოფლო საბჭოს აპარატი.

შენიშვნა. კანდიდატებს, სახალხო მსაჯულების (საზოგადოებრივი მოსამართლეების) ასარჩევად დასახელებენ სასოფლო-სამეურნეო და სატყეო მუშათა პროფესიონალური კავშირის ადგილობრივი ორგანიზაციები, ღარიბთა და მოჯამაგირეთა ჯგუფები, მუშა და გლეხ-ქალთა სადელეგატო კრებები, გლეხთა უროიერო დამხმარე კომიტეტები და სხვა ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციები. კანდიდატების დასახელება შეუძლიანთ აგრეთვე მოქალაქეთა ცალკეულ ჯგუფებს და ცალკეულ მოქალაქეებს, რომელთაც აქვთ საარჩევნო უფლება.

2. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო განიხილავს შემდეგ საქმეებს:

ა. **სისხლის სამართლის საქმეები:** ა) ექიმბაშობის, ე. ი. იმ პირის მიერ მკურნალობის წარმოების შესახებ, ვისაც სათანადო სამედიცინო განათლება არა აქვს (სისხ. სამ. კოდ. 199 მუხ.); ბ) ხალხის ჯანმრთელობის დასაცავად კანონით და სველდებულო დადგენილებებით განსაზღვრული წესების დარღვევის

შესახებ, უკეთუ დამრღვევი ადმინისტრაციული წესით არ იდენება და უკეთუ დარღვევა გათვალისწინებული არ არის სისხლის საპართლის კოდექსის სპეციალური მუხლებით; აგრეთვე ხელისუფლებისათვის ხალხის გადამდები ავადმყოფობისა და საქონლის გადამდები სენის ან გაწყდომის შემთხვევის განუცხადებლობის შესახებ (სისხ. სამ. კოდ. 200 მუხლის 1 და 3 ნაწ.); გ) უბრალო ხელიგნობის, ე. ი. თავაწყვეტილი მოქმედების შესახებ, რასაც თან სდევდა საზოგადოებისადმი უპატივეცემლობა, უკეთუ ეს მოქმედება პირველად ჩადენილი და მას თან არ ერთოდა შლეგობა, უხამსობა და განსაკუთრებული ახირება, ან და იგი განსაკუთრებულად ცინიკური და თავხედური არ იყო (სისხ. სამ. კოდ. 74 მუხლის 1 ნაწ.); დ) ცილისწამების, ე. ი. სხვა პირის მიმართ წინასწარი შეცნობით ტყუილი და გამაწიბლებელი შოგონილი რამის გავრცელების შესახებ (სისხ. სამ. კოდ. 176 მუხლის 1 ნაწ.); ე) სიტყვიერად, წერილობით ან მოქმედებით ვისიმე შეურაცხყოფის შესახებ (სისხ. სამ. კოდ. 174 მუხ.); ვ) გარტყმისა ან ცემის შესახებ ან სხვა ძალადობის შესახებ ხეულის დაუზიანებლად (სისხ. სამ. კოდ. 158 მუხ. 1 ნაწ.); ზ) ნათესისა, ბალისა, ვენახისა, ბოსტნისა და სხვ. საქონლის მიშვებით განზრახ წახვენის შესახებ, უკეთუ მიყენებული ზიანი ორმოცდაათ მანეთს არ აღემატება (სისხ. სამ. კოდ. 195 მუხ.).

ბ. სამოქალაქო საქმეები: ა) სარჩელს თანხით ორმოცდაათ მანეთამდე, რაც ქონებრივი უფლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარეობს; ბ) სარჩელს ბავშვისა და შრომისუნარმოკლებული და უჭურვეარი მეუღლის შენახვის შესახებ და ალიმენტის სხვა საქმეებს, გარდა ისეთი საქმეებისა, რაც დაკავშირებულია მამობის დამტკიცებასთან.

გ. შრომის საქმეები: დავას სამუშაო ხელფასისა და ზედმეტი მუშაობის სასყიდლის შესახებ, აგრეთვე სპეცტანისამოსის შესახებ, როდესაც სასარჩელო თანხა 25 მანეთს არ აღემატება.

დ. საადგილმამულო საქმეები: დავას მიწის შრომიით სარგებლობის უფლების შესახებ, სადაც მხარეებად არიან ცალკეული კოპონი ან ცალკეული მოქალაქენი, სარჩელის თანხის მიუხედავად, აგრეთვე დავას კომლის გაყრის შესახებ.

შენიშვნა. სამოქალაქო, საშრომო და საადგილ-მამულო საქმეები, რომელშიაც თუნდაც ერთი მხარე არის სახელმწიფო დაწესებლება, კოპერატიული და საზოგადოებრივი ორგანიზაცია და კერძო იურიდიული პირი (სააქციო საზოგადოება, ამხანაგობა და სხვ.), სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში არ განიხილება.

3. ამა დებულების მეორე მუხლში გათვალისწინებული საქმეები აუცილებლად განიხილება სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში, უკეთუ არის შემდეგი პირობები:

ა) „ა“ ლიტერას „ა“, „ბ“, და „გ“ პუნქტებში ჩამოთვლილი საქმეები — უკეთუ ამ პუნქტებით გათვალისწინებული საზოგადოებრივად საშიში ქმედობა ჩადენილია სათანადო სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე იმ პირის მიერ, ვინც ამავე ტერიტორიაზე მუდმივად სცხოვრობს;

ბ) იმავე ლიტერას დანარჩენ პუნქტებში ჩამოთვლილი საქმეები—უკეთეს ბრალდებული და დაზარალებული მუდმივად ერთი სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე ცხოვრობენ;

გ) „ბ“, „გ“ და „დ“ ლიტერებში ჩამოთვლილი საქმეები—უკეთეს მოსარჩელე და მოპასუხე მუდმივად ერთი სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, ხოლო საადგილ მამულო საქმეების მიმართ—უკეთეს, ამის გარდა, სადაო მიწის ნაკვეთი იმავე ტერიტორიაზეა.

ზემოაღნიშნულ საქმეებს, გარდა ამა მუხლის „ა“ პუნქტში გათვალისწინებული საქმეებისა, იმ შემთხვევაში, როდესაც საქმეში მხარეებზე მყოფი მოქალაქენი სხვადასხვა სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო განიხილავს მხოლოდ იმ პირობით, უკეთეს განმცხადებელი მიმართავს ამ სასამართლოს დანაშაულის ჩადენის ადგილას (სისხლის სამართლის საქმეების გამო), მოპასუხის საცხოვრებელ ადგილას (სამოქალაქო და საშრომო საქმეების გამო) და სადაო მიწის ნაკვეთის მდებარეობის ადგილას (საადგილ-მამულო საქმეების გამო).

4. უკეთეს სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო სცნობს, რომ მიღებული საქმე მას არ ექვემდებარება ან თუმცა ექვემდებარება, მაგრამ თავისი ხასიათით რთულია ან მოითხოვს კანონის დამრღვევისათვის ზეგაფლენის უფრო მეტად ღონისძიების შეფარდებას, ვიდრე ეს ამა დებულების მე-14 მუხლით არის გათვალისწინებული, მას უფლება აქვს გადასცეს ეს საქმე სათანადო სახალხო სასამართლოს განსახილველად საერთო ქვემდებარეობის წესისამებრ.

სახალხო მოსამართლეს, თავისი ინიციატივით ან პროკურატურის განცხადებით უფლება აქვს ყოველგვარი საქმე ზემოაღნიშნული მოტივებით გადაიტანოს სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოდან საერთო ქვემდებარეობისამებრ განსახილველად.

5. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში საქმე აღიძვრის როგორც მხარეების, ისე მესამე დაინტერესებული პირების სიტყვიერი ან წერილობითი განცხადებით და აგრეთვე პროფესიონალური და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ასეთივე განცხადებით.

ამა დებულების მე-2 მუხლის „ა“ ლიტერის „ა“, „ბ“, „გ“ და „ზ“ პუნქტებში ჩამოთვლილი სისხლის სამართლის საქმეები სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს მიერ განიხილება აგრეთვე სასოფლო საბჭოს, პროკურატურისა და მილიციის განცხადებით.

6. საქმის განხილვა სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში არ არის შეზღუდული სამართლის წარმოების არავითარი ფორმალური წესებით, გარდა იმ წესებისა, რაც დადგენილია ამა დებულებით.

შენიშვნა. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში საქმის წარმოებისათვის არავითარი ბაჟი და გამოსაღები გადახდევინებულ არ უნდა იქნეს.

7. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში საქმე განიხილება კარლია სხდომაში; სასამართლოს შედგენილებაში შედიან: სხდომის თავმჯდომარე—სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს თავმჯდომარე, ან ერთ-ერთი მისი

მოადგილე და ორი სახალხო მსაჯული (საზოგადოებრივი მოსამართლე), რომელნიც ამ მოვალეობის შესასრულებლად მიწვეულ იქნებიან რიგის მიხედვით იმ პირთა რიცხვიდან, რომელნიც შეტანილ არიან სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს სახალხო მსაჯულთა (საზოგადოებრივ მოსამართლეთა) სიაში.

შენიშვნა. შრომის საქმის განხილვის დროს სასამართლოს შედგენილობაში ერთ-ერთ სახალხო მსაჯულად (საზოგადოებრივ მოსამართლედ) შედის სასოფლო-სამეურნეო და სატყეო მუშათა პროფესიონალური კავშირის ადგილობრივი ორგანიზაციის წარმომადგენელი.

8. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს სხდომის თავმჯდომარე და სახალხო მსაჯული (საზოგადოებრივი მოსამართლე) ჩამოშორებულ უნდა იქნენ საქმის განხილვაში მონაწილეობისაგან როგორც მხარეების, ისე საკუთარი განცხადებით, შემდეგ შემთხვევაში:

ა) უკეთუ საქმით დაინტერესებული არიან თითო ისინი ან მათი უახლოესი ნათესავები;

ბ) უკეთუ ისინი მონაწილეობას იღებდნენ ან იღებენ საქმეში მოწმეებად ან მხარეების ინტერესების წარმომადგენლებად;

გ) უკეთუ ისინი მტრულად არიან განწყობილი იმ პირთან, რომელიც საქმეში მონაწილეობას იღებს, როგორც დაინტერესებული მხარე.

უკეთუ თავმჯდომარე ჩამოშორებულ იქნა, მას სათანადო საქმის განხილვის დროს შეცვლის სხვა პირი, რომელსაც უფლება აქვს სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში თავმჯდომარეობა გასწიოს (თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე), ხოლო უკეთუ სახალხო მსაჯული (საზოგადოებრივი მოსამართლე) იქნა ჩამოშორებული, მას შესცვლის სხვა სახალხო მსაჯული (საზოგადოებრივი მოსამართლე) რიგის მიხედვით.

9. საქმე სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში განხილულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს 10 დღისა მისი მიღების დღიდან, ხოლო საქმე შრომისა და ხულიგნობის შესახებ—არა უგვიანეს 5 დღისა მისი მიღების დღიდან.

10. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო ვალდებულია საქმის განხილვისათვის დაიბაროს მომჩივანი, მოპასუხე და ბრალდებული, მოისმინოს მათი ახსნა-განმარტება, დაჰკითხოს, უკეთუ საკირო იქნება, მოწმენი, მოახდინოს ადგილობრივი გასინჯვა და ჭაერთოდ იხმაროს ყოველგვარი ღონისძიება საქმის გარემოებათა უფრო სრული და ყოველმხრივი გამოკვლევისათვის.

შენიშვნა. სამოქალაქო, საადგილ-მამულო და საშრომო საქმეში მონაწილე მხარეებს, მათი საქმეების განხილვის დროს, შეუძლიანთ თავის მაგივრად გავხანონ სასამართლოში თავიანთი წარმომადგენელი ნათესავებისა, შინაურებისა და თანასოფლელებისაგან, უკეთუ ეს უკანასკნელნი არ ეწევიან ვექილობას სასყიდლით სხვისი საქმეების გამო. ხოლო სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოს უფლება აქვს ვალდებულჰყოს მხარე, რომ იგი საქმის განხილვას პირადათ დაესწროს.

11. უკეთუ საქმეში მონაწილე პირნი სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს დაბარებისამებრ არ გამოცხადდნენ, საქმე შეიძლება განხილულ იქნეს მათ დაუსწრებლად ან გადაიდოს, ან და მოისპოს.

12. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოში საქმეები, გარდა ამა დებულების მე-2 მუხლის „ა“ ლიტერის „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნქტებში ჩამოთვლილი საქმეებისა, შეიძლება დამთავრდეს მხარეთა მორიგებით. ხოლო, ყველა შემთხვევაში, როდესაც სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო საქმის გარემოებათა მიხედვით სწნობს, რომ მორიგება არსებითად არღვევს საქმეში მონაწილე მშრომელის ინტერესებს, იგი გამოიტანს გადაწყვეტილებას არსებითად.

13. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს დადგენილება მიიღება ხმის უმეტესობით, შესდგება მოკლედ წერილობით და გამოეცხადება საჯაროდ საქმეში მონაწილე პირთ.

14. სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეების გამო შეუძლიან შეუფარდოს დამნაშავეს ზევაელენის ერთ-ერთი შემდეგი ღონისძიება: ა) გაფრთხილება; ბ) საზოგადოებრივი ვაკიცხვა ბეჭდვითი სიტყვის ორგანოში გამოქვეყნებით ან უამისოდ, ანდა სოფლის ყრილობაზე გამოცხადებით; გ) ფულადი ჯარიმა არა უმეტეს 10 მანეთისა, რაც სასამართლოს გადაწყვეტილებით ჩაირიცხება ადგილობრივი ბიუჯეტის შემოსავლად ადგილობრივი მნიშვნელობის საერთო კულტურული ღონისძიებათა განხორციელებისათვის ან ცალკეული ადგილობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციების საქმიანობისათვის; დ) განსაზღვრული საზოგადოებრივი სამუშაოს იძულებითი შესრულება ვადით არა უმეტეს 5 დღისა.

შენიშვნა. ზევაელენის ღონისძიების დანიშნავსთან ერთად სასოფლო საზოგადოებრივ სასამართლოს შეუძლიან ვალდებულაქცოს დამნაშავე— ანაზღაუროს მიყენებული ქონებრივი ზიანი თანხით არა უმეტეს 50 მანეთისა.

15. ქონებრივ დავათა საქმის გამო სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო უკეთუ გამოირკვევა, რომ გადაწყვეტილი თანხის ერთდროულად გადახდა შეუძლებელია, გადადებს გადახდის ვადას ან გაანაწილებს ამ ვადას, ხოლო არა უხანგრძლივებს, ვიდრე 3 თვე.

16. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს დადგენილება საბოლოოა, არ განისაჩივრება და დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს აღსრულებული.

ეს დადგენილება შეიძლება გაუქმებულ იქნეს სათანადო რაიონის სახალხო სასამართლოს მიერ მხოლოდ ზედამხედველობის წესით, საკუთარი ინიციატივით ან პროკურატურის პროტესტის მიხედვით.

17. უკეთუ სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს დადგენილება ნებაყოფლობით არ იქნა შესრულებული, იგი აღსრულებულ უნდა იქნეს სასამართლოს თავმჯდომარის სათანადო წარწერით იძულებით წესისამებრ სოფლის აღმსარებლის მეშვეობით.

შენიშვნა. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოს მიერ დანიშნული იძულებითი მუშაობის შესრულება ხასამართლოს თავმჯდომარის განკარგულებით შეიძლება გადადებულ იქნეს; ა) უკეთუ მსჯავრდადებული ავად არის— განკურნებამდე; ბ) სამინდვრე მუშაობის დროს— ამ მუშაობის დამთავრებამდე.

18. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლოების მოქმედებისათვის ხელმძღვანელობის გაწევა დაეკისრებათ სახალხო მოსამართლეებს. ამ სასამართლოების მოქმედებას მეთვალყურეობას გაუწევენ სახალხო მოსამართლეები და პროკურატურა.

სახალხო სასამართლოებისა და პროკურატურის მიერ სახალხო საზოგადოებრივი სასამართლოების მოქმედებისათვის ხელმძღვანელობისა და ზედამხედველობის გაწევის წესი განისაზღვრება საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და რესპუბლიკის პროკურორის ინსტრუქციით, რასაც ისინი გამოსცემენ ურთიერთი შეთანხმებით.

19. სასოფლო საზოგადოებრივი სასამართლო თავისი მოქმედების ანგარიშს პერიოდულად წარუდგენს ხოლმე სასოფლო საბჭოს.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 291, 292, 293 და 294 №-ში 1930 წ. დეკემბრის 12, 13, 14 და 16.